

En retfærdig og sikker cyberpolitik for alle

Indledning

Digitaliseringen er blevet uomgængelig i vores samfund i dag. En dag uden brug af internettet er efterhånden en ekstrem sjældenhed for den almene borger i Danmark og store dele af verden. Teknologien og mængden af data giver os masser af muligheder, og har derved både et kæmpemæssigt positivt og negativt potentiale. Det er et politisk valg, om digitaliseringen og dataficeringen af vores samfund skal arbejde for de mange eller de få. I dette papir præsenterer SFU en række forslag, der skal sigte mod førstnævnte.

Først og fremmest skal der implementeres nogle overordnede politiske tiltag, der skal tackle disse digitale problemstillinger. De skal være fleksible, både overfor den hastige teknologiske udvikling og dens kompleksitet. SFU kræver derfor følgende:

- At der indføres et dataetisk mærke, som kan vise, at et digitalt produkt lever op til særlige krav ift. databehandling og datasalg, når der anvendes data.
- At alle offentlige indkøb af digitale produkter skal leve op til dette dataetiske mærkes standarder.
- At der indføres solnedgangsklausuler på lovgivning på det digitale område, så det sikres, at der kontinuerligt lovgives tidssvarende.

Forbyd overvågningskapitalisme

Vi lever i en verden, hvor virksomheder såvel som stater konstant overvåger os og profiterer på vores data. Hver gang, vi bruger internettet, som vi er afhængige af, bliver vores adfærd analyseret og solgt til højstbydende i form af data. En af kapitalismens fundamentale drivkræfter er kommodificering af ting, der ligger uden for markedets grænser - som når industrikapitalismen i 1800-tallet gjorde vores naturressourcer til råvarer, der kunne købes og sælges. Overvågningskapitalismen er blot et nyt kapitel i en gammel historie. Tech-giganter som Facebook og Google omdanner vores adfærd til en råvare, der kan købes og sælges uden for demokratisk kontrol. I et kapitalistisk system, hvor tech-giganterne skal bevise deres værdi overfor deres kunder, er det ikke nok bare at indsamle data om individer - de skal også kunne forudse individers fremtidige forbrugsadfærd, og i forlængelse heraf kunne dirigere deres brugere i en bestemt retning.

Den nemmeste måde for tech-giganterne at forudse menneskelig adfærd på, er ved selv at styre den - noget der har enorme demokratiske og sociale komplikationer.

Den massive ophobning af dataejerskab på få hænder har desuden gjort internetgiganterne til store politiske spillere, der modsætter sig lovgivning i profittens navn. I EU er Google blevet dømt til at betale klækkelige beløb til det spanske folk for brud på databeskyttelsesloven (GDPR), men nægter blot at betale, da Google er kritisk infrastruktur for EU. Ingen private virksomheder må blive så store, at de kan trumfe demokratisk lovgivning.

Det er på tide at bryde med techgiganternes magt og tage vores privatliv tilbage. SFU kræver følgende:

- En udvidelse af den nuværende DSA-lovgivning, der vil resultere i et forbud mod skræddersyede reklamer til alle - uanset aldersgruppe. Desuden skal bøderne for at bryde denne lovgivning hæves fra 6% til 20% af virksomhedernes omsætning.
- At virksomheder og offentlige institutioner skal gøre deres algoritmer åbne for offentligheden.
- At alle borgere skal have ret til at få data indsamlet af private virksomheder slettet.
- At videresalg af brugerdata skal forbydes.
- At det skal være gratis og nemmere at oprette og blive medlem af et datakooperativ som internetbruger.
- At EU og USA sammen skal stramme monopollovgivningen med henblik på opsplittelse af tech-giganter.

Frihed i den digitale offentlighed

Det er ikke kun når menneskers data bliver købt og solgt som en varer på det frie marked, at dataindsamling er et problem. Bare det, at personer bliver overvåget og persondata bliver indsamlet, kan være med til at kontrollere personers adfærd. Derfor er det vigtigt, at offentlige organisationer kun har mulighed for at indsamle personers data i så lille et omfang som det er nødvendigt, og ikke i den udstrækning det gøres nu. Når den danske stat bruger overdreven overvågning som den ulovlige logning den har krævet de sidste mange år, gør det, at mennesker tøver med at kritisere de organisationer som overvåger

dem, og er derfor med til at bevare status quo og ødelægge den offentlige debat. Derfor har SFU følgende forslag til at give borgerne den digitale frihed tilbage:

- Offentlige organisationer må aldrig automatisk opstarte dataindsamling på enkelte eller grupper af personer, som opholder sig i Danmark. Dvs. at det altid skal være en aktiv handling, når det offentlige indsamler data fra den enkelte.
- Persondata opsamlet af en offentlig organisation må aldrig videregives til en anden offentlig organisation uden den pågældende persons indsigt og samtykke.
- En person skal altid kunne få indsigt, i det data enkelte offentlige organisationer opbevarer omkring personen, som ikke omhandler en aktiv sag.

Ytringsfrihed og misinformation

Et demokratisk samfund bygger på, at det enkelte individ er udrustet med en række grundlæggende rettigheder, herunder ytringsfriheden der i international regi er anerkendt som en af de vigtigste rettigheder. For at demokratisk funderede debatter kan finde sted, skal man kunne ytre sig uden frygt for repression. I det 21. århundrede finder en stor del af den demokratiske samtale sted på de sociale medier. Det er derfor problematisk, at vores sociale medier er privatejede og at den demokratiske samtale faciliteres med profitmaksimering som formål. Debatten på sociale medier er ligeledes presset af individuelle aktører, der fylder de digitale platforme med misinformation såvel som bots, der drukner debattrådene i støj.

Løsningen på den manglende kontrol med medierne må dog aldrig betyde et overdrevet statsligt brug af kontrol og censur. Lektionerne fra autokratiske nationer må være, at dette vil medføre en undertrykkelse af ytringsfriheden, et mediebillede, der favoriserer magthaverne samt en forringet mulighed for borgerne til at holde sig oplyst gennem netop de sociale medier. Løsningerne må og skal findes et sted mellem total kontrol og komplet anarki - så ytringsfriheden beskyttes mens misinformation, bots og øvrige forsøg på at påvirke fundamentale, demokratiske institutioner bekæmpes. SFU kræver:

- Der skal oprettes fællesejede digitale platforme når det gælder grundlæggende digital infrastruktur såsom sociale medier og søgemaskiner. De skal fungere med et

armslængdeprincip ligesom DR. Alle brugere har medindflydelse på platformene, som skal ledes af en bestyrelse bestående af uvildige og neutrale eksperter.

- Platforme skal linke til korrekte valgresultater, sundhedsfaglige fakta osv. til hvert eneste opslag der omhandler en eller flere af disse emner.
- Sociale medie-platforme skal kunne stille garanti for et fravær af bots, der er med til at skævvride debatten.
- De danske vidensinstitutioner skal stille et panel af faktatjekkere til rådighed, som har til opgave at overvåge og kontrollere påstande, særligt fra offentlige institutioner, nyhedsmedier, politikere og influencere.

Tryghed fra digital krigsførelse

I SFU ærgrer vi os over oprustningen i det nationale kompromis. Vi vil kæmpe for, at pengene til Forsvaret prioriteres til cybersikkerhed og sikring af det digitalt forsvar, da vi allerede har set markante cyberangreb på dansk såvel som europæisk jord. Cyberspace anses for det femte område for krigsførelse – lige så vigtigt for militære operationer som landjorden, havet, luftrummet og rummet. Det er et område, der omfatter alt fra informations- og telekommunikationsnet, infrastruktur og de data, de understøtter, til computersystemer, processorer og kontrol- og styreenheder. Cyberrelaterede trusler kender i praksis ingen landegrænser, så derfor må og skal Danmark have en international dagsorden når gælder sikringen af almindelige menneskers digitale tryghed. SFU kræver:

- At 15% af de 18 milliarder afsat på det nationale kompromis skal tilgå det danske cyberforsvar, der skal beskytte vores nationale infrastruktur mod cyberkriminalitet, -spionage og -angreb.
- At FE's Center for Cybersikkerhed styrkes, og dens rådgivningskompetence udvides til at omfatte privatpersoner, herunder som undervisningstilbud i folkeskolen.
- At Danmark i lyset af afskaffelsen af forsvarsforbeholdet skal indlemme sig i EU's koordinerede cyberforsvar som vedtaget af EU-kommissionen og EU-udenrigstjenesten, og gå forrest når det gælder at sætte dataetik på den europæiske dagsorden.
- At der gives obligatoriske kurser om forsvar for cyberangreb til offentligt personale, der forvalter borgernes data.

- At Danmark aldrig må indlede offensive cyberangreb mod civile mål.

Desuden skal vi styrke uddannelsen af specifikke cyberspecialister massivt og der skal indlejres, i varierende omfang, cyberrelateret indhold på samtlige uddannelser, der vedrører det digitaliserede arbejdsmarked.

Trivsel i den digitale verden

Selvom det er en myte, at mistrivsel udelukkende skyldes sociale medier, så kan det ikke benægtes at mange mennesker bliver negativt påvirkede af de sociale medier. Dels skyldes det, at mange algoritmer virker til at prioritere negative fortællinger frem for positive, dels at mange influencere og virksomheder uhæmmet kan poste stærkt redigerede billeder, som skaber skævvridende skønhedsidealiser, og dels at de sociale medier i lige så høj grad som at være et fællesskab kan fungere til at ekskludere folk og skabe ekkokamre. SFU ønsker at den digitale verden skal være et trygt rum at færdes i, og derfor kræver vi:

- At sociale medier tilpasser deres algoritmer, så de ikke favoriserer negative fortællinger og had, og så brugere i højere og nemmere grad selv kan kontrollere deres individuelle feeds og regulere omfanget af såkaldt "anbefalet indhold".
- At sociale medier tilpasser deres algoritmer, så de ikke bidrager til at skabe ekkokamre, men udsætter brugere for mere indhold med større diversitet.
- Alle platforme forpligtes til at udvide deres rapporteringsbehandling massivt, og intensivere indsatsen for at få chikanerende brugere bandlyst fra den givne platform.

Politiken i dette papir er højest gældende de næste 5 år.